

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling) 27. marts 2019^{*i}

»Præjudiciel forelæggelse – det indre marked for posttjenester – direktiv 97/67/EF og 2008/6/EF – artikel 7, stk. 1 – begrebet »ene- eller særrettigheder for etablering og udførelsen af posttjenesterne« – artikel 8 – medlemsstaternes ret til at foranstalte postforkyndelse som led i retlige procedurer – frist for indlevering af et procesdokument ved en ret – fortolkning af national ret i overensstemmelse med EU-retten – grænser – direkte virkning påberåbt af en procesdeltager, der repræsenterer en medlemsstat inden for rammerne af en tvist mellem denne medlemsstat og en borger«

I sag C-545/17,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Sąd Najwyższy (øverste domstol, Polen) ved afgørelse af 19. juli 2017, indgået til Domstolen den 18. september 2017, i sagen

Mariusz Pawlak

mod

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af formanden for Syvende Afdeling, T. von Danwitz, som fungerende formand for Fjerde Afdeling, og dommerne K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Juhász og C. Vajda (refererende dommer),

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona

justitssekretær: fuldmægtig K. Malacek,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 18. september 2018,

efter at der er afgivet indlæg af:

- den polske regering ved B. Majczyna, S. Żyrek og K. Rudzińska, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved P. Costa de Oliveira, L. Nicolae og S.L. Kaléda, som befuldmægtigede,

* Processprog: polsk.

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 27. november 2018, afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 7, stk. 1, første punktum, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/67/EF af 15. december 1997 om fælles regler for udvikling af Fællesskabets indre marked for posttjenester og forbedring af disse tjenesters kvalitet (EFT 1998, L 15, s. 14), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/6/EF af 20. februar 2008 (EUT 2008, L 52, s. 3) (herefter »det ændrede direktiv«), sammenholdt med direktivets artikel 8, og artikel 4, stk. 3, TEU.
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Mariusz Pawlak og Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (formanden for landbrugets sociale sikringsfond, Polen) (herefter »formanden for KRUS«) vedrørende Mariusz Pawlaks erstatning efter en arbejdsulykke inden for landbruget, som han var offer for.

Retsforskrifter

EU-retten

Direktiv 97/67

- 3 Direktiv 97/67 indledte den gradvise liberalisering af markedet for posttjenester. Ifølge anden betragtning til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/39/EF af 10. juni 2002, om ændring af direktiv 97/67 for så vidt angår yderligere åbning af Fællesskabets marked for posttjenester (EFT 2002, L 176, s. 21), »er der fastlagt en lovgivningsmæssig ramme for postsektoren på fællesskabsplan, herunder foranstaltninger der skal sikre, at befordringspligten opfyldes, maksimumsgrænser for de posttjenester, som medlemsstaterne kan give deres befordringspligtige virksomhed(er) eneret på med henblik på at opfylde befordringspligten, og en tidsplan for beslutningerne om yderligere åbning af markedet med det formål at skabe et indre marked for posttjenester...«
- 4 Følgende fremgår af 16. og 20. betragtning til direktiv 97/67:
 - »(16) for at befordringspligten kan opfyldes på bæredygtige økonomiske vilkår, synes det berettiget at opretholde eneretten på bestemte tjenester, for så vidt det ikke strider mod [EF-]traktatens bestemmelser eller mod anvendelsen af konkurrencereglerne;[...]
 - [...]
 - (20) medlemsstaterne kan af hensyn til den offentlige orden og den offentlige sikkerhed have en legitim interesse i at overdrage opstillingen på offentlige steder af postkasser, der er beregnet til at modtage postforsendelser, til en eller flere enheder, som medlemsstaterne selv udpeger; de kan ud fra samme hensyn selv udpege den eller de enheder, der har ret til

at udstede frimærker med angivelse af oprindelseslandet, samt de enheder, der er ansvarlige for postforkyndelse som led i retlige eller administrative procedurer i henhold til deres nationale lovgivning; [...]«

5 Artikel 3, stk. 4 og 5, der findes i kapitel 2 med overskriften »Befordringspligt« i direktiv 97/67, bestemmer:

»4. Hver medlemsstat vedtager de foranstaltninger, der er nødvendige for, at befordringspligten omfatter mindst følgende ydelser:

- indsamling, sortering, transport og omdeling af postforsendelser på op til 2 kg
- indsamling, sortering, transport og omdeling af postpakker på op til 10 kg
- postbefordring af rekommanderede forsendelser og forsendelser med angiven værdi.

5. Den nationale forvaltningsmyndighed kan forhøje vægtgrænsen for medtagelse af postpakker under befordringspligten til højst 20 kg og kan fastsætte særlige bestemmelser for dør til dør-omdeling af sådanne postpakker.

Medlemsstaterne skal, uanset hvilken vægtgrænse de har fastsat for medtagelse af postpakker under befordringspligten, sikre, at postpakker på op til 20 kg fra andre medlemsstater omdeles inden for deres område.«

6 Kapitel 3 i direktiv 97/67, som havde overskriften »Harmonisering af de posttjenester, der kan omfattes af eneret«, indeholder dette direktivs artikel 7 og 8.

7 Nævnte direktivs artikel 7, stk. 1 og 2, har følgende ordlyd:

»1. I det omfang det er nødvendigt for at opfylde befordringspligten, omfatter de tjenester, som de enkelte medlemsstater kan give de befordringspligtige virksomheder eneret på, indsamling, sortering, transport og omdeling af indenlandske brevforsendelser under 350 g, herunder også hurtigere omdeling end normalt, for hvilken taksten er mindre end fem gange den offentlige takst for en brevforsendelse på første vægtsats i den hurtigste standardkategori, når en sådan findes. I tilfælde af gratis postbefordring for blinde og svagtseende kan der tillades undtagelser fra vægt- og prisbetingelserne.

2. I det omfang det er nødvendigt for at opfylde befordringspligten, skal grænseoverskridende post og adresserede reklameforsendelser fortsat kunne omfattes af eneret inden for pris- og vægtgrænserne i stk. 1.«

8 Samme direktivs artikel 8 fastsætter følgende:

»Artikel 7 berører ikke medlemsstaternes ret til at foranstalte opstilling af postkasser på offentlige steder, udstedelse af frimærker og postforkyndelse som led i retlige eller administrative procedurer i henhold til deres nationale lovgivning.«

Direktiv 2002/39

- 9 Direktiv 2002/39 ændrede grundlæggende direktiv 97/67. Det forfølger liberaliseringen af markedet for posttjenester og fastlægger i dets 14. og 24. betragtning en tidsplan for en gradvis og kontrolleret åbning af brevpostmarkedet for konkurrence, ligesom det anføres, at 2009 skal være tidspunktet for den fulde gennemførelse af det indre marked for posttjenester.
- 10 Artikel 7, stk. 1 og 2, i direktiv 97/67, som ændret ved direktiv 2002/39, er affattet således:

»1. I det omfang det er nødvendigt for at opretholde befordringspligten, kan medlemsstaterne fortsat give de befordringspligtige virksomheder eneret på tjenesterne. Disse tjenester omfatter kun indsamling, sortering, transport og omdeling af indenlandske brevforsendelser og af indgående grænseoverskridende brevforsendelser, herunder også fremskyndet omdeling, inden for begge følgende vægt- og prisgrænser. Vægtgrænsen er 100 g fra den 1. januar 2003 og 50 g fra den 1. januar 2006. Disse vægtgrænser gælder ikke fra den 1. januar 2003, hvis prisen er lig med eller over tre gange den offentlige takst for en brevforsendelse på første vægtsats i den hurtigste kategori, og fra den 1. januar 2006, hvis prisen er lig med eller over to og en halv gange denne takst.

I tilfælde af gratis postbefordring for blinde og svagtseende kan der tillades undtagelser fra vægt- og prisbetingelserne.

I det omfang det er nødvendigt for at opfylde befordringspligten, kan der fortsat gives eneret på adresserede reklameforsendelser inden for ovennævnte pris- og vægtgrænser.

I det omfang det er nødvendigt for at opfylde befordringspligten, f.eks. når visse dele af postsektoren allerede er blevet liberaliseret, eller hvor specifikke kendetegn gør sig gældende for posttjenesterne i en medlemsstat, kan der fortsat gives eneret på udgående grænseoverskridende post inden for ovennævnte pris- og vægtgrænser.

2. Dokumentudveksling kan ikke omfattes af eneret.«

Direktiv 2008/6

- 11 Direktiv 2008/6 ændrede på ny grundlæggende direktiv 97/67 og fuldendte liberaliseringsprocessen på det indre marked for posttjenester.
- 12 13., 16., 25., 26., 56. og 59. betragtning til direktiv 2008/6 har følgende ordlyd:

»(13) Den prospektive undersøgelse viser, at eneretsområdet ikke længere bør være det foretrukne svar på spørgsmålet om, hvordan befordringspligten skal finansieres. Med denne vurdering tages der hensyn til Fællesskabets og medlemsstaternes interesse i fuldførelsen af det indre marked og dets muligheder for at give resultater i form af vækst og beskæftigelse såvel som til deres interesse i at sikre, at der står en effektiv, samfundsmæssigt vigtig tjeneste til rådighed for alle brugere. Derfor bør datoen for sidste skridt i fuldførelsen af det indre marked for posttjenester bekræftes.

[...]

(16) En fuldstændig markedsåbning vil medvirke til at øge postmarkedernes samlede størrelse; derudover vil den bidrage til at fastholde varige arbejdspladser af høj kvalitet hos de befodringspligtige virksomheder og samtidig lette ny jobskabelse hos andre virksomheder, nye markedsdeltagere og forbundne erhvervssektorer. [...]

[...]

(25) På baggrund af de foretagne undersøgelser og med henblik på at frigøre hele potentialet i det indre marked for posttjenester bør brugen af eneretsområdet og de særlige rettigheder som middel til at finansiere befodringspligten ophøre.

(26) I nogle medlemsstater kan det stadig være nødvendigt med ekstern finansiering af de resterende nettoomkostninger ved befodringspligten. Derfor bør det gøres tydeligt, hvilke eksisterende alternativer der kan sikre finansiering af befodringspligten, i det omfang dette er nødvendigt og tilstrækkelig velbegrunder, idet det overlades til medlemsstaterne at vælge, hvilken finansieringsmetode der skal benyttes. [...] Medlemsstaterne kan benytte andre finansieringsmetoder, der er i overensstemmelse med fællesskabsretten, og f.eks. beslutte, hvis og når det er nødvendigt, at overskud i de befodringspligtige virksomheders aktiviteter uden for det område, der er omfattet af befodringspligten, helt eller delvis skal dække finansieringen af nettoomkostningerne ved befodringspligten, så længe det er foreneligt med [EF-]traktaten. [...]

[...]

(56) Målene for dette direktiv – nemlig at tilvejebringe et indre marked for posttjenester, at sikre alle brugere et fælles udbud af tjenester, der er omfattet af befodringspligt, og at fastsætte harmoniserede principper for reguleringen af postsektoren – kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor på grund af omfanget og virkningerne bedre nås på fællesskabsplan; Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. [EF-]traktatens artikel 5. [...]

[...]

(59) Dette direktiv indskrænker ikke anvendelsen af [EF-]traktatens regler om konkurrence og fri udveksling af tjenesteydelser. Hvis mekanismer for finansiering af befodringspligten indebærer, at der ydes støtte fra en medlemsstat eller ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, jf. [...] artikel 87, stk. 1, [EF] indskrænker dette direktiv ikke medlemsstaternes pligt til at overholde [EF-]traktatens regler om statsstøtte.«

13 Det ændrede direktivs artikel 1 har følgende ordlyd

»Med dette direktiv fastsættes der fælles regler for:

- betingelserne for levering af posttjenester
- opfyldelse af postbefodringspligten inden for Fællesskabet
- finansieringen af befodringspligten på vilkår, der sikrer et permanent udbud af sådanne tjenester

- principperne for takstfastsættelse og gennemsigtighed i regnskaberne for de tjenester, der er omfattet af beforderingspligt
- fastsættelse af kvalitetsstandarder for opfyldelse af beforderingspligten og indførelse af et system til sikring af, at disse standarder overholdes
- harmonisering af de tekniske standarder
- oprettelse af uafhængige nationale forvaltningsmyndigheder.«

14 Det ændrede direktivs artikel 2, nr. 1) og 6) er affattet således:

»I dette direktiv forstås ved:

1) »posttjenester«: tjenester, der består i indsamling, sortering, transport og omdeling af postforsendelser

[...]

6) »postforsendelse«: adresseret forsendelse i den endelige form, hvori den skal befordres af en postbefordrende virksomhed. Ud over brevforsendelser omfatter sådanne forsendelser bl.a. bøger, kataloger, aviser og tidsskrifter samt postpakker indeholdende varer med eller uden kommerciel værdi.«

15 Det ændrede direktivs kapitel 3 har overskriften »Finansiering af beforderingspligten«.

16 Det ændrede direktivs artikel 7 bestemmer:

»1. Medlemsstaterne undlader at udstede eller opretholde ene- eller særrettigheder for etablering og udførelsen af posttjenesterne. Medlemsstaterne kan finansiere varetagelsen af tjenester, der er omfattet af beforderingspligten, med et eller flere af de midler, der er anført i stk. 2, 3 og 4, eller med andre midler, der er i overensstemmelse med [EF-]traktaten.

2. Medlemsstaterne kan sørge for, at beforderingspligten opfyldes ved at købe de pågældende tjenester efter de gældende regler for offentlige indkøb, herunder i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2004/18/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter, konkurrencepræget dialog eller udbud med forhandling med eller uden offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse [EUT 2004, L 134, s. 114].

3. Hvis en medlemsstat fastslår, at beforderingspligten som omhandlet i dette direktiv medfører en nettoomkostning, der, beregnet under hensyn til bilag I, udgør en urimelig økonomisk byrde for den eller de beforderingspligtige virksomheder, kan den indføre:

- a) en mekanisme, hvorefter den eller de pågældende virksomheder kompenseres med offentlige midler, eller
- b) en mekanisme, hvorefter nettoomkostningerne ved beforderingspligten fordeles mellem postbefordrende virksomheder og/eller brugere.

4. Når nettoomkostningerne fordeles som anført i stk. 3, litra b), kan medlemsstaterne oprette en udligningsfond, hvis midler kan skaffes ved bidrag fra postvirksomhederne og/eller brugerne, og som med dette formål administreres af et organ, der er uafhængigt af den eller de begunstigede. Medlemsstaterne kan gøre udstedelsen af tilladelser til postvirksomheder i medfør af artikel 9, stk. 2, betinget af, at virksomheden påtager sig enten pligt til at bidrage økonomisk til denne fond eller beforderingspligt. Den eller de beforderingspligtige virksomheders beforderingspligt, jf. artikel 3, kan finansieres på denne måde.

5. Når der oprettes en udligningsfond, og når størrelsen af de økonomiske bidrag fastsættes, jf. stk. 3 og 4, sikrer medlemsstaterne, at det sker i overensstemmelse med principperne om gennemsigtighed, ikke-forskelsbehandling og proportionalitet. Afgørelser i henhold til stk. 3 og 4 skal bygge på saglige og kontrollerbare kriterier og offentliggøres.«

Polsk ret

- 17 Artikel 165, stk. 2, i ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (den civile retsplejelov) af 17. november 1964 (Dz. U. nr.43, position 296), i den affattelse der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen, (herefter »kpc«) er affattet således:

»Indleveringen af et procesdokument på et polsk postkontor, der drives af en udpeget virksomhed som omhandlet i [ustawa – Prawo pocztowe (postloven), af 23. november 2012 (Dz. U. af 2012, position 1529)], eller på et postkontor, der drives af en postbeforderingspligtig virksomhed i en anden medlemsstat i Den Europæiske Union, skal sidestilles med indgivelse af det pågældende dokument til retten«.

- 18 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at i henhold til postlovens artikel 3, nr. 13), er en »udpeget virksomhed« en postbefordrende virksomhed, der er »forpligtet« til at varetage postbeforderingspligten. Andre virksomheder er »berettiget«, men ikke »forpligtet« til at udføre posttjenester på det område, som disse virksomheder vælger.
- 19 Ifølge en afgørelse truffet af Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (formanden for tilsynsmyndigheden for elektronisk kommunikation, Polen) den 30. juni 2015 har Poczta Polska S.A. i en periode på ti år i medfør af postloven status som udpeget virksomhed med henblik på varetagelse af postbeforderingspligten.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 20 Mariusz Pawlak, som er beskæftiget i landbruget, blev udsat for en arbejdsulykke, for hvilken han krævede erstatning fra Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (landbrugets sociale sikringsfond, Polen). Da Mariusz Pawlak ikke var tilfreds med den afgørelse fra formanden for KRUS, som han modtog som svar på sit erstatningskrav, anlagde han sag til prøvelse af denne afgørelse ved Sąd Rejonowy w Poznań-Grunwald (retten i første instans i Poznan-Grunwald, Polen), som gav ham medhold.
- 21 Formanden for KRUS appellerede denne rets dom til Sąd Okręgowy w Poznaniu (den regionale domstol i Poznan, Polen), men denne domstol afviste appellen, idet den var iværksat for sent, eftersom den var indgået til nævnte domstol den 22. juni 2016, og fristen udløb den 20. juni 2016.

- 22 Sąd Okręgowy w Poznaniu (den regionale domstol i Poznan, Polen) fastslog, at den omstændighed, at datoen den 20. juni 2016, som var den sidste dag af appelfristen, er anført på stemplet på postforsendelsen, som var blevet indleveret til en anden virksomhed end den udpegede virksomhed, er irrelevant, da det i henhold til kpc's artikel 165, stk. 2, udelukkende er indleveringen af et procesdokument, også i form af et almindeligt brev, hos en udpeget virksomhed, der anses for sidestillet med indgivelse af dokumentet til den omhandlede ret.
- 23 Formanden for KRUS anlagde sag ved Sąd Najwyższy (øverste domstol, Polen) til prøvelse af afgørelsen fra Sąd Okręgowy w Poznaniu (den regionale domstol i Poznan). Formanden for KRUS har anført, at sidstnævnte ret har tilsidesat kpc's artikel 165, stk. 2, og gjort gældende, at den appel, der var indleveret til denne ret, var blevet indleveret til en postbefordrende virksomheds postkontor inden for den fastsatte frist.
- 24 Sąd Najwyższys (øverste domstol) har anført, at dennes praksis vedrørende kpc's artikel 165, stk. 2, ikke er entydig, og at denne artikel giver anledning til tvivl hvad angår dens forenelighed med EU-retten.
- 25 I denne henseende har den forelæggende ret påpeget en uoverensstemmelse mellem to modstridende retninger i retspraksis hvad angår retsvirkningerne af indleveringen af et procesdokument på et polsk postkontor, der drives af en anden postbefordrende virksomhed end den udpegede virksomhed. Ifølge den fremherskende opfattelse anses et procesdokument, der er indleveret på disse betingelser, for at være for at være indleveret for sent, når dokumentet er indgået til den omhandlede ret efter udløbet af den lovbestemte frist for indlevering af et procesdokument. Ifølge mindretallets opfattelse sidestilles indlevering af et procesdokument inden for fristen på et polsk postkontor med en indlevering til den omhandlede ret, både hvis postkontoret drives af en postbefordrende virksomhed, som er en udpeget virksomhed, eller hvis det drives af en anden postbefordrende virksomhed.
- 26 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at den første retning i retspraksis ikke tager hensyn til den EU-retlige kontekst ved fortolkningen af kpc's artikel 165, stk. 2, idet det implicit forstås, at indholdet af denne bestemmelse ikke er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 97/67. Ifølge denne ret bygger den anden retning i retspraksis derimod på en fortolkning af denne bestemmelse, der er i overensstemmelse med EU-retten. Den forelæggende ret har imidlertid fremhævet, at der i dens afgørelse, som har fulgt denne anden retning i retspraksis, ikke fremgår nogen indikationer vedrørende rækkevidden af det ændrede direktivs artikel 7, stk. 1, første punktum, eller om hvordan anvendelsen af kpc's artikel 165, stk. 2, tilpasses EU-retten.
- 27 Det er under disse omstændigheder, at Sąd Najwyższy (øverste domstol) har besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Skal artikel 7, stk. 1, første punktum, i [det ændrede] direktiv [...], sammenholdt med [det ændrede direktivs] artikel 8 [...] fortolkes således, at en ordning i den nationale procesret som den i artikel 165, stk. 2, i [kpc], hvorefter kun indlevering af et procesdokument på et nationalt postkontor, der drives af en udpeget virksomhed, dvs. en befordringspligtig virksomhed, skal sidestilles med indgivelse af det pågældende dokument til retten, mens dette ikke gælder for indlevering af et procesdokument på et nationalt postkontor, der drives af en anden befordringspligtig virksomhed, som ikke er en udpeget virksomhed, udgør en særret?

- 2) Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende: Skal [det ændrede direktivs] artikel 7, stk. 1, første punktum, [...] sammenholdt med artikel 4, stk. 3, TEU, fortolkes således, at fordele for en udpeget virksomhed som følge af, at denne i strid med artikel 7, stk. 1, første punktum, i [det ændrede] direktiv [...] er blevet tildelt en særret, skal udvides til at omfatte de øvrige postbefordrende virksomheder med den følge, at indleveringen af et procesdokument på et postkontor, der drives af en anden befordringspligtig virksomhed, som ikke er en udpeget virksomhed, skal sidestilles med indgivelse af det pågældende dokument til retten, på grundlag af principper, der svarer til principperne fra [dom af 21. juni 2007, Jonkman m.fl. (C-231/06-C-233/06, EU:C:2007:373)]?
- 3) Såfremt det andet spørgsmål besvares bekræftende: Skal artikel 7, stk. 1, første punktum, i [det ændrede direktiv], sammenholdt med artikel 4, stk. 3, TEU, fortolkes således, at en procesdeltager, der repræsenterer en medlemsstat, kan påberåbe sig, at en national bestemmelse som [kpc]'s artikel 165, stk. 2, er uforenelig med artikel 7, stk. 1, første punktum, i [det ændrede] direktiv [...]?»

Om de præjudicielle spørgsmål

Indledende bemærkninger

- 28 Den polske regering har anført, at en regel som kpc's artikel 165, stk. 2, ikke er omfattet af anvendelsesområdet for det ændrede direktiv, men derimod udgør en procesregel, som dette direktiv ikke har til formål at harmonisere. I denne henseende har den polske regering anført, at direktiv 97/67 er blevet vedtaget på grundlag af artikel 95 EF, som udgør det retlige grundlag for den indbyrdes tilnærmelse af de nationale lovgivninger med henblik på at sikre det indre markedes funktion, mens det retlige grundlag for harmonisering af de civilprocesretlige regler var artikel 65 EF (nu artikel 81 TEUF).
- 29 Den polske regering har desuden præciseret, at det ændrede direktivs artikel 1, som omhandler anvendelsesområdet, opregner alle de områder, hvorved det ændrede direktiv fastsætter fælles regler, og disse omfatter ikke den civile retspleje.
- 30 Det skal i denne henseende præciseres, at direktiv 2008/6, ligesom direktiv 97/67, som det ændrer, er blevet vedtaget på grundlag af artikler i EF-traktaten, som efter ændringer nu er artikel 53, 62 og 114 TEUF, der har til formål at tildele EU-lovgiver en specifik kompetence til at vedtage foranstaltninger til forbedring af det indre markedes funktion (dom af 5.10.2000, Tyskland mod Parlamentet og Rådet, C-376/98, EU:C:2000:544, præmis 87).
- 31 Med den seneste ændring af direktiv 97/67 ved direktiv 2008/6 havde fællesskabslovgiver ifølge 13. og 16. betragtning til dette sidstnævnte direktiv til hensigt at fuldende den liberaliseringsproces på det indre marked for posttjenester og at bekræfte datoen for det sidste skridt i fuldførelsen af det indre marked for posttjenester, fjerne ikke blot de sidste hindringer for fuld markedsåbning for visse befordringspligtige virksomheder, men også alle andre hindringer for levering af posttjenester (jf. i denne retning dom af 16.11.2016, DHL Express (Østrig), C-2/15, EU:C:2016:880, præmis 26). Fællesskabslovgiver havde samtidig til hensigt at sikre alle brugere et fælles udbud af tjenester, der er omfattet af befordringspligt, og at fastsætte harmoniserede principper for reguleringen af postsektoren i overensstemmelse med 56. betragtning til direktiv 2008/6.

- 32 Det kan imidlertid ikke udledes af den omstændighed, at det ændrede direktivs artikel 1 ikke nævner den civile retspleje, at dette direktiv ikke kan have nogen indvirkning på andre områder, der er omfattet af national ret. En anden fortolkning, såsom den af den polske regering fremsatte, ville bringe virkeliggørelsen af det mål, som det ændrede direktiv forfølger, nemlig fuldførelsen af det indre marked for posttjenester, i fare. Den fortolkning ville således gøre det muligt for medlemsstaterne at opretholde foranstaltninger, som ved deres virkning kunne udgøre hindringer for konkurrencen på dette marked.
- 33 Det ændrede direktivs artikel 8 henviser desuden til postforkyndelse som led i retlige procedurer.
- 34 Den polske regerings argument om, at en national civilprocesretlig regel, som den der er fastsat i kpc's artikel 165, stk. 2, ikke er omfattet af det ændrede direktivs anvendelsesområde på grund af bestemmelsens formål og uanset en sådan regels konsekvenser for de ved dette direktiv harmoniserede områder, skal derfor forkastes.

Det første spørgsmål

- 35 Med sit første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om det ændrede direktivs artikel 7, stk. 1, første punktum, sammenholdt med direktivets artikel 8 skal fortolkes således, at den er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, der kun anerkender indleveringen af et procesdokument til et postkontor, der drives af en virksomhed, der er udpeget som befordringspligtig virksomhed, som sidestillet med indgivelsen af et sådant dokument til den berørte ret.
- 36 Med henblik på at besvare dette spørgsmål skal disse to bestemmelser fortolkes én for én.

Om fortolkningen af det ændrede direktivs artikel 7, stk. 1, første punktum

- 37 Det ændrede direktivs artikel 7, stk. 1, første punktum, forbyder medlemsstaterne at udstede eller opretholde ene- eller særrettigheder for etablering og udførelsen af posttjenesterne.
- 38 Det følger af selve ordlyden af denne bestemmelse, som afgrænser rækkevidden af det forbud, der er indeholdt heri ved at henvise til »etablering og udførelsen af posttjenesterne«, at tildelingen eller opretholdelsen af en ene- eller særrettighed er forbudt, for så vidt som en sådan ret vedrører posttjenester.
- 39 Begrebet »posttjenester« er defineret i det ændrede direktivs artikel 2, nr. 1), og betegner tjenester, der består i indsamling, sortering, transport og omdeling af postforsendelser. Begrebet »postforsendelse« er defineret i det ændrede direktivs artikel 2, nr. 6), og betegner en adresseret forsendelse i den endelige form, hvori den skal befordres af en postbefordrende virksomhed, og omfatter, ud over brevforsendelser, bl.a. bøger, kataloger, aviser og tidsskrifter samt postpakker indeholdende varer med eller uden kommerciel værdi.
- 40 Det skal fastslås, at fremsendelse af procesdokumenter med brev til retterne klart udgør en postforsendelse som omhandlet i det ændrede direktivs artikel 2, nr. 6), og den dertil hørende tjeneste er dermed omfattet af begrebet »posttjenester« som omhandlet i dette direktivs artikel 2, nr. 1). Denne betragtning bekræftes af den udtrykkelige henvisning til denne tjeneste i nævnte direktivs artikel 8 og i 20. betragtning til direktiv 97/67, der nævner postforkyndelse som led i

retlige procedurer. Det følger heraf, at tildelingen af en ene- eller særrettighed vedrørende postforsendelse af procesdokumenter til retterne er omfattet af det forbud, der er fastsat i det ændrede direktivs artikel 7, stk. 1.

- 41 Hvad angår udtrykket »ene- eller særrettigheder« som fastsat i denne artikel 7, stk. 1, skal det konstateres, at hverken denne bestemmelse eller nogen anden bestemmelse i det ændrede direktiv indeholder en definition af dette udtryk.
- 42 Dette udtryk svarer imidlertid til den identiske formulering, der er anvendt i artikel 106, stk. 1, TEUF, som bestemmer, at »[m]edlemsstaterne afstår, for så vidt angår offentlige virksomheder og virksomheder, som de indrømmer særlige eller eksklusive rettigheder, fra at træffe eller opretholde foranstaltninger, som er i strid med traktaternes bestemmelser, navnlig i de i artiklerne 18 og 101-109 nævnte.«
- 43 Ifølge Domstolens praksis kan en statslig foranstaltning anses for at indrømme en eksklusiv eller særlig rettighed som omhandlet i artikel 106, stk. 1, TEUF, såfremt den giver et begrænset antal virksomheder en beskyttelse, og denne er egnet til på afgørende vis at påvirke andre virksomheders mulighed for at udøve den pågældende økonomiske virksomhed inden for samme område på i det væsentlige tilsvarende vilkår (dom af 12.12.2013, SOA Nazionale Costruttori, C-327/12, EU:C:2013:827, præmis 41 og den deri nævnte retspraksis).
- 44 Det bemærkes, at artikel 106, stk. 1, TEUF, som ikke har en selvstændig rækkevidde, forbyder medlemsstaterne ved den henvisning til andre artikler i EUF-traktaten, som bestemmelsen indeholder, for så vidt angår offentlige virksomheder og virksomheder, som de indrømmer særlige eller eksklusive rettigheder, at træffe eller opretholde en national lovgivning, som er i strid med bl.a. artikel 49 og 59 TEUF samt med konkurrencereglerne i EUF-traktaten (jf. i denne retning dom af 13.12.2007, United Pan-Europe Communications Belgium m.fl., C-250/06, EU:C:2007:783, præmis 14, 15 og 17 samt den deri nævnte retspraksis, og af 17.7.2008, ASM Brescia, C-347/06, EU:C:2008:416, præmis 61).
- 45 Formålene med artikel 106, stk. 1, TEUF og de formål, der forfølges med direktiv 2008/6, og som er nævnt i nærværende doms præmis 31, og nærmere bestemt de formål, der består i at pålægge postsektoren, der er underlagt forpligtelser til offentlig tjeneste, de konkurrenceregler, der er fastsat i EUF-traktaten, og at fjerne hindringer for fuldførelsen af det indre marked for posttjenester, er derfor i vid udstrækning sammenfaldende. Definitionen af begrebet »ene- eller særrettighed« som omhandlet i Domstolens praksis, der er nævnt i nærværende doms præmis 43, kan derfor overføres til den specifikke sammenhæng for direktiv 97/67.
- 46 Artikel 106, stk. 1, TEUF forbyder ganske vist ikke i sig selv tildelingen eller opretholdelsen af en virksomheds ene- eller særrettighed, men kræver, at denne tildeling eller denne opretholdelse overholder de andre materielle bestemmelser i EUF-traktaten, mens det ændrede direktivs artikel 7, stk. 1, første punktum, forbyder tildelingen eller opretholdelsen af en virksomheds ene- eller særrettighed for etablering og udførelsen af posttjenester.
- 47 En sådan forskel i de konsekvenser, der er knyttet til konstateringen af, at der foreligger en ene- eller særrettighed, i medfør af disse to bestemmelser, er dog ikke til hinder for overførsel, i forbindelse med det ændrede direktiv, af begrebet »ene- eller særrettighed« som omhandlet i Domstolens praksis, der er nævnt i nærværende doms præmis 43. Som Europa-Kommissionen således med rette har præciseret i retsmødet, medfører denne forskel kun, at i det tilfælde, at en medlemsstat har tildelt en virksomhed en ene- eller særrettighed, er overholdelsen af det

ændrede direktivs artikel 7, stk. 1, genstand for en selvstændig undersøgelse i forhold til undersøgelsen af, om artikel 106, stk. 1, TEUF er overholdt. Denne konklusion følger desuden af 59. betragtning til direktiv 2008/6, som fastsætter, at dette direktiv ikke indskrænker anvendelsen af traktatens regler om konkurrence og fri udveksling af tjenesteydelser.

- 48 Hvad angår rækkevidden af forbuddet mod tildelingen eller opretholdelsen af ene- eller særrettighederne som fastsat i det ændrede direktivs artikel 7, stk. 1, første punktum, fremgår det af denne bestemmelses ordlyd, at dette forbud principielt er generelt.
- 49 Dette bekræftes af formålet med og tilblivelsen af det ændrede direktivs artikel 7. I medfør af denne artikels stk. 1, andet punktum, kan medlemsstaterne således finansiere varetagelsen af tjenester, der er omfattet af befordringspligten med flere midler, der er anført i nævnte artikels stk. 2, 3 og 4, eller med andre midler, der er i overensstemmelse med traktaten.
- 50 Det følger i denne henseende af 25. og 26. betragtning til direktiv 2008/6, at fællesskabslovgivers med det ændrede direktivs artikel 7 tilsigtede, at brugen af eneretsområdet og de særlige rettigheder som middel til at finansiere befordringspligten bør ophøre, samtidig med at det gøres muligt for medlemsstaterne at benytte andre eksterne metoder, der er mindre indgribende i forhold til konkurrencen, til finansiering af befordringspligten.
- 51 Som det fremgår af artikel 7 i direktiv 97/67 som ændret ved direktiv 2002/39 og af 16. betragtning til direktiv 97/67, havde medlemsstaterne således, for så vidt som det var nødvendigt for at opfylde befordringspligten på bæredygtige økonomiske vilkår, mulighed for at give en eller flere befordringspligtige virksomheder eneret til forskellige tjenester, hvis rækkevidde var begrænset af nævnte artikel 7. En sådan mulighed var derimod ikke fastsat med direktiv 2002/39 hvad angår de tjenester, der ikke er omfattet af eneret i henhold til nævnte artikel 7, uanset om de var omfattet af befordringspligten eller ej.
- 52 Det fremgår således af Domstolens praksis, at medlemsstaterne ikke havde adgang til at udvide de befordringspligtige virksomheders eneret til levering af posttjenester i medfør af artikel 7 i direktiv 97/67, som ændret ved direktiv 2002/39, idet en sådan udvidelse ville være i strid med formålet med det således ændrede direktiv 97/67, som er at sikre en gradvis og kontrolleret åbning af postsektoren (jf. i denne retning dom af 18.12.2007, Asociación Profesional de Empresas de Reparto y Manipulado de Correspondencia, C-220/06, EU:C:2007:815, præmis 67 og den deri nævnte retspraksis).
- 53 Med direktiv 2008/6 indførte fællesskabslovgiver den nuværende ordlyd af det ændrede direktivs artikel 7, stk. 1, uden at tage den hidtil opnåede åbning i den sektor, der ikke er omfattet af eneret, op til fornyet overvejelse. Det følger heraf, at efter denne ændring af nævnte artikel 7, stk. 1, udgør den omstændighed, at en medlemsstat giver eneret på en posttjeneste, uanset om denne hører under befordringspligten eller ej, til en eller flere befordringspligtige virksomheder, et forbudt middel til at finansiere befordringspligten.
- 54 Med forbehold for undtagelsen i det ændrede direktivs artikel 8 er tildelingen eller opretholdelsen af ene- eller særrettigheder for etablering og udførelsen af posttjenester som omhandlet i det ændrede direktivs artikel 7, stk. 1, første punktum, dermed forbudt.
- 55 I denne henseende skal der, i modsætning til det af den polske regering anførte i retsmødet, ikke foretages en sondring med henblik på anvendelsen af dette forbud på grundlag af, om en ene- eller særrettighed for etablering eller udførelsen af posttjenester tildeles en virksomhed, der varetager

postbefordringspligten under overholdelse af principperne om objektivitet, proportionalitet, ikke-diskrimination og gennemsigtighed, eller om denne virksomhed ikke overholder disse principper.

- 56 Der er således ikke bare ingen holdepunkter i ordlyden af direktiv 2008/6 for en sådan fortolkning, men den ville, såfremt den blev fulgt, føre til en begrænsning af det forbud, der er fastsat i det ændrede direktivs artikel 7, stk. 1, første punktum, og dermed bringe opfyldelsen af det med dette direktiv tilsigtede formål om fuldførelsen af det indre marked for posttjenester i fare.
- 57 I den foreliggende sag fremgår det af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at ifølge kpc's artikel 165, stk. 2, skal indleveringen af et procesdokument på et polsk postkontor, der drives af den udpegede virksomhed som omhandlet i postloven eller på et postkontor, der drives af en postbefordringspligtig virksomhed i en anden medlemsstat, sidestilles med indgivelsen af dette dokument ved den berørte ret.
- 58 Under hensyn til betragtningerne i nærværende doms præmis 40 skal en sådan national retsregel, da den vedrører postforsendelse af procesdokumenter til retterne anses for at tage sigte på levering af posttjenester som omhandlet i det ændrede direktivs artikel 7, stk. 1, første punktum, sammenholdt med dette direktivs artikel 2, nr. 1) og 6).
- 59 Hvad angår spørgsmålet, om den omhandlede medlemsstat ved en national retsregel som den i hovedsagen omhandlede tildeler »ene- eller særrettigheder« for etablering af posttjenester, er det ubestridt, at denne bestemmelse, som i forelæggelsesafgørelsen betegnes som »lov«, er en lovgivningsmæssig foranstaltning som omhandlet i Domstolens praksis vedrørende artikel 106, stk. 1, TEUF (jf. i denne retning dom af 13.12.1991, GB-Inno-BM, C-18/88, EU:C:1991:474, præmis 20).
- 60 Hvad for det andet angår spørgsmålet, om en sådan lovgivningsmæssig foranstaltning indrømmer et begrænset antal virksomheder en beskyttelse som omhandlet i den retspraksis, der er fastlagt i dom af 12. december 2013, SOA Nazionale Costruttori (C-327/12, EU:C:2013:827, præmis 41), har den forelæggende ret præciseret, at det kun er den virksomhed, som i postlovens forstand er udpeget til at varetage befordringspligten, der er omfattet af reglen i kpc's artikel 165, stk. 2, som tillægger fremsendelse af et procesdokument til en ret gennem denne udpegede virksomhed eller denne anden virksomhed en gunstig retsvirkning.
- 61 Som det fremgår af anmodningen om præjudiciel afgørelse, anses de lovbestemte frister for indlevering af procesdokumenter til retterne i henhold til kpc's artikel 165, stk. 2, for at være overholdt, når et procesdokument inden for disse lovbestemte frister indleveres på et postkontor, der drives af den udpegede virksomhed eller en virksomhed som fastsat i denne bestemmelse. Når en sådan forsendelse foretages via en anden postbefordrende virksomhed, skal denne forsendelse modtages af retten fra virksomheden før udløbet af den lovbestemte frist for at kunne anses for at være indgivet inden for fristen.
- 62 En national retsregel som kpc's artikel 165, stk. 2, synes derfor at tillægge et begrænset antal virksomheder en fordel, idet den giver den udpegede virksomhed eller en anden virksomhed, der varetager befordringspligten i en anden medlemsstat, eneret til forsendelse af procesdokumenter til retterne, og til det privilegium, der består i, at det procesdokument, der er indleveret til denne virksomhed eller til denne anden virksomhed, anses for at være et procesdokument indgivet til retten.

- 63 Hvad for det tredje angår spørgsmålet, om en sådan regel i det væsentlige kan påvirke andre virksomheders mulighed for at udøve den pågældende virksomhed på det samme område på grundlæggende i alt væsentligt ensartede betingelser, som omhandlet i den retspraksis, der fastlagt i dom af 12. december 2013, SOA Nazionale Costruttori (C-327/12, EU:C:2013:827, præmis 41), bemærkes, at dette henset til oplysningerne i anmodningen om præjudiciel afgørelse er tilfældet i den foreliggende sag.
- 64 En anden postbefordrende virksomhed end dem, der er nævnt i kpc's artikel 165, stk. 2, kan således ikke levere postforsendelse af procesdokumenter til retterne og være omfattet af det privilegium, der består i, at disse procesdokumenter anses for at være indgivet til de omhandlede retter, ligesom procesdokumenter, der indleveres til en udpeget virksomhed eller en anden virksomhed som fastsat i denne bestemmelse, hvilket medfører, at nævnte tjeneste udelades fra den frie konkurrence på det indre marked for posttjenester.
- 65 Med forbehold for den forelæggende rets efterprøvelse tildeler en national retsregel som den i hovedsagen omhandlede en ene- eller særrettighed for etablering og udførelsen af posttjenester som omhandlet i det ændrede direktivs artikel 7, stk. 1, første punktum.

Om fortolkningen af det ændrede direktivs artikel 8

- 66 Ifølge det ændrede direktivs artikel 8 berører bestemmelserne i dette direktivs artikel 7 ikke medlemsstaternes ret til at foranstalte opstilling af postkasser på offentlige steder, udstedelse af frimærker og postforkyndelse som led i retlige eller administrative procedurer i henhold til deres nationale lovgivning.
- 67 Henset til ordlyden og sammenhængen skal det ændrede direktivs artikel 8 fortolkes strengt, da det indeholder en undtagelse til hovedreglen i dette direktivs artikel 7, som fastsætter, at ene- og særrettigheder fremover skal fjernes med henblik på at fuldføre det indre marked for posttjenester, hvilket er det primært tilsigtede formål med direktiv 2008/6.
- 68 Det følger heraf, eftersom ordlyden af det ændrede direktivs artikel 8 henviser til organiseringen af forsendelser som led i retlige procedurer hvad angår »rekommanderede forsendelser«, at den i denne artikel fastsatte undtagelse ikke skal fortolkes bredt henset til dens anvendelse på de almindelige forsendelser, der anvendes som led i retlige procedurer.
- 69 I den foreliggende sag sondres der dog ikke i kpc's artikel 165, stk. 2 – med henblik på indrømmelsen af den fordel, som den fastsætter – på grundlag af, om et procesdokument forsendes med almindelig eller rekommanderet post til en ret. Under hensyn til betragtningerne i nærværende doms præmis 67 og 68 kan denne nationale regel dermed kun være omfattet af anvendelsesområdet for det ændrede direktivs artikel 8, hvis den vedrører rekommanderede forsendelser af procesdokumenter til retterne.
- 70 Hvad angår rækkevidden af den undtagelse, der er fastsat i det ændrede direktivs artikel 8, er den forelæggende ret og Kommissionen af den opfattelse, at eftersom denne artikel skal fortolkes strengt, tillader den hverken medlemsstaterne at give en enkelt virksomhed eneret på denne tjeneste eller at indføre et privilegium som det, der følger af den nationale regel i hovedsagen, men begrænser sig til at tillade medlemsstaterne at fastsætte en forpligtelse for parterne i en tvist til at fremsende procesdokumenter til en ret med rekommanderet forsendelse.

- 71 I denne henseende skal det præciseres, at ifølge oplysningerne i anmodningen om præjudiciel afgørelse, hvilke ikke modsiges af andre oplysninger i sagsakterne, indfører kpc's artikel 165, stk. 2, en fordel til gavn for en virksomhed på et konkurrencebaseret marked, en fordel som andre virksomheder ikke har, og som består i, at indlevering af procesdokumenter til nævnte virksomhed sidestilles med indgivelse til en ret, hvilket bevirker, at en procesfrist kan være overholdt, selv når et sådan dokument indgår til denne ret efter udløbet af fristen. Det følger deraf, at det centrale spørgsmål i det foreliggende tilfælde er, om en medlemsstat kan basere sig på det ændrede direktivs artikel 8 for at indføre eller opretholde et privilegium, såsom det der følger af den nationale regel i hovedsagen.
- 72 Hvad angår formålet med det ændrede direktivs artikel 8, der er nævnt i 20. betragtning til direktiv 97/67, ifølge hvilket »medlemsstaterne [...] af hensyn til den offentlige orden og den offentlige sikkerhed [kan] have en legitim interesse i at overdrage opstillingen på offentlige steder af postkasser [...] til en eller flere enheder, som medlemsstaterne selv udpeger; de kan ud fra samme hensyn selv udpege den eller de enheder, der har ret til at udstede frimærker [...], samt de enheder, der er ansvarlige for postforkyndelse som led i retlige eller administrative procedurer i henhold til deres nationale lovgivning«. Det følger heraf, at nævnte artikel 8, som på trods af gentagne ændringer af direktiv 97/67 er forblevet uændret, skal fortolkes således, at den har til formål at gøre det muligt for medlemsstaterne, hvad angår postforkyndelse som led i retlige procedurer, at fravige hovedreglen i det ændrede direktivs artikel 7 af hensyn til den offentlige orden og den offentlige sikkerhed og i tilfælde, hvor de har en legitim interesse.
- 73 På denne baggrund skal det ændrede direktivs artikel 8, sammenholdt med 20. betragtning til direktiv 97/67, fortolkes således, at en medlemsstat for at anvende den undtagelse, som denne artikel fastsætter, skal begrunde et tvingende alment hensyn.
- 74 En sådan fortolkning bekræftes af de formål, der forfølges med den lovgivning, som nævnte artikel 8 indgår i. Som det fremgår af 25. og 26. betragtning til direktiv 2008/6, har dette til formål at tilvejebringe et indre marked for posttjenester, og at brugen af eneretsområdet og de særlige rettigheder som middel til at finansiere befordringspligten ophører. At tillade en medlemsstat at udstede en ene- eller særrettighed på et liberaliseret marked uden nogen objektiv begrundelse, ville være i strid med sådanne formål.
- 75 Hvad angår kpc's artikel 165, stk. 2, har Kommissionen gjort gældende, at hverken forelæggelsesafgørelsen eller den polske regerings skriftlige bemærkninger har vist en objektiv begrundelse for tildelingen af den fordel, som følger af bestemmelsen.
- 76 I denne henseende har den polske regering i retsmødet for Domstolen præciseret, at den territoriale postforkyndelse, som de forskellige virksomheder tilbyder i Polen, er meget uensartet, og at der derfor er en interesse i, at alle forsendelser af procesdokumenter til retterne har den samme garanti for forsendelsessikkerhed og de frister, inden for hvilke disse forsendelser overdrages til retterne. Dette er grunden til, at den befordringspligtige virksomhed, som er aktiv på hele det nationale område, fik tildelt det omhandlede privilegium.
- 77 I den foreliggende sag skal det fastslås, at ifølge de oplysninger, der er bragt til Domstolens kendskab, kan de andre virksomheder i medfør af polsk lovgivning også befordre procesdokumenter til retterne og anses dermed også for at have passende organisatoriske og personalemæssige ressourcer til at gøre dette. De forklaringer, som den polske regering er fremkommet med, gør det desuden vanskeligt at se, hvordan en forskel mellem procesfrister afhængig af, hvilken virksomhed der er tale om, kan fremme retssikkerheden og en god retspleje,

som disse frister bidrager til. I et tilfælde som det i hovedsagen omhandlede, hvor antagelsen af et søgsmål til realitetsbehandling afhænger af den valgte virksomhed, forekommer betragtningerne om retssikkerhed og god retspleje endda at være til hinder for en sådan forskel mellem procesfrister. På sådanne betingelser fremgår det ikke, at den i hovedsagen omhandlede lovgivning, ved at tillade forskellige frister afhængig af den valgte virksomhed blandt konkurrerende virksomheder, der er aktive på det samme marked, kan begrundes af hensynet til at opnå formålet om den offentlige orden, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve.

- 78 Henset til disse forhold fremgår det, at det ændrede direktivs artikel 8 ikke skal fortolkes således, at det tillader opretholdelsen af en national regel som den i hovedsagen omhandlede.
- 79 Henset til det ovenstående skal det første spørgsmål besvares med, at det ændrede direktivs artikel 7, stk. 1, første punktum, sammenholdt med direktivets artikel 8 skal fortolkes således, at den er til hinder for en national lovgivning, der kun anerkender indleveringen af et procesdokument til et postkontor, der drives af den eneste virksomhed, der er udpeget som befordringspligtig virksomhed, som sidestillet med indgivelsen af et sådant dokument til den berørte ret, og dette uden objektiv begrundelse af hensyn til den offentlige orden eller den offentlige sikkerhed.

Det andet og det tredje spørgsmål

- 80 Med sit andet og tredje spørgsmål, der skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om det ændrede direktivs artikel 7, stk. 1, første punktum, sammenholdt med artikel 4, stk. 3, TEU skal fortolkes således, at den fordel, som den virksomhed, der er udpeget til at varetage forsyningspligten, har i medfør af en regel i national ret som den i hovedsagen omhandlede, hvis denne fordel skulle vise sig at være indrømmet under tilsidesættelse af nævnte artikel 7, stk. 1, første punktum, skal udvides til at omfatte de øvrige postbefordrende virksomheder med henblik på at undgå enhver forskelsbehandling. Den forelæggende ret ønsker desuden oplyst, om en procesdeltager, der repræsenterer en medlemsstat, kan påberåbe sig den direkte virkning af sidstnævnte bestemmelse inden for rammerne af en tvist mellem denne medlemsstat og en borger.
- 81 Den forelæggende ret ønsker således primært afklaret, hvilke konsekvenser den eventuelt manglende forenelighed af kpc's artikel 165, stk. 2, med det ændrede direktiv har inden for rammerne af tvisten i hovedsagen.
- 82 Det bemærkes for det første, at ifølge den forelæggende ret er den fortolkning ifølge hvilken kpc's artikel 165, stk. 2, ville være i overensstemmelse med det ændrede direktivs artikel 7, stk. 1, første punktum, en fortolkning contra legem. Denne fortolkning ville desuden kræve en fravigelse fra virkningerne af en ordlydsfortolkning af en national bestemmelse, hvilket ville udgøre en tvivlsom praksis hvad angår en procesregel.
- 83 Det bemærkes i denne forbindelse, at det følger af Domstolens praksis, at den nationale ret ved anvendelsen af nationale retsfor skrifter er forpligtet til, i videst muligt omfang, at fortolke dem i lyset af det omhandlede direktivs ordlyd og formål samt at fremkalde det med direktivet fastsatte resultat, og således handle i overensstemmelse med artikel 288, stk. 3, TEUF. Kravet om ensartet fortolkning af national lovgivning er uadskilleligt forbundet med traktatens system, idet traktaten

giver den nationale ret mulighed for inden for rammerne af sin kompetence at sikre sig EU-rettens fulde virkning, når den afgør den tvist, der er indbragt for den (dom af 19.1.2010, Küçükdeveci, C-555/07, EU:C:2010:21, præmis 48 og den deri nævnte retspraksis).

- 84 Det bemærkes desuden, at det tilkommer de nationale retsinstanser under hensyn til samtlige nationale retsregler og i medfør af de fortolkningsmetoder, der er anerkendt af denne ret, at afgøre, om og i hvilket omfang en national bestemmelse kan fortolkes i overensstemmelse med det omhandlede direktiv, uden at foretage en fortolkning contra legem af denne nationale bestemmelse (jf. i denne retning dom af 22.1.2019, Cresco Investigation, C-193/17, EU:C:2019:43, præmis 74 og den deri nævnte retspraksis).
- 85 En sådan direktivkonform fortolkning begrænses således af generelle EU-retlige principper, især retssikkerhedsprincippet, i den henseende, at den ikke kan tjene som grundlag for en fortolkning contra legem af national ret (jf. i denne retning dom af 16.7.2009, Mono Car Styling, C-12/08, EU:C:2009:466, præmis 61 og den deri nævnte retspraksis, og af 19.4.2016, DI, C-441/14, EU:C:2016:278, præmis 32 og den deri nævnte retspraksis).
- 86 Den forelæggende ret ønsker at kende omfanget af disse begrænsninger under omstændighederne i tvisten i hovedsagen, hvori indgår spørgsmål om konsekvenserne af en national retsregels eventuelle manglende overensstemmelse med EU-retten, hvad angår en part i den omhandlede tvists manglende overholdelse af den lovbestemte frist for anlæggelse af et søgsmål ved den berørte nationale ret.
- 87 I sin praksis har Domstolen anerkendt vigtigheden i Unionens retsorden af overholdelsen af de procesfrister, som skal værne om retssikkerheden, således at det undgås, at EU-retsakter, der afføder retsvirkninger, kan anfægtes i ubegrænset tid, og kravene til god retspleje og procesøkonomiske hensyn (dom af 14.9.1999, Kommissionen mod AssiDomän Kraft Products m.fl., C-310/97 P, EU:C:1999:407, præmis 61). De samme betragtninger ligger til grund for kravet om overholdelse af de procesfrister, der er fastsat i medlemsstaternes retsordener.
- 88 Det følger heraf, at både den omstændighed, at en fortolkning af kpc's artikel 165, stk. 2, i overensstemmelse med det ændrede direktiv ville føre til en fortolkning contra legem af denne bestemmelse, og den omstændighed, at en sådan direktivkonform fortolkning ville kunne påvirke anvendelsen af de nationale retsregler på området for søgsmålsfrister, som skal værne om retssikkerheden, i det foreliggende tilfælde sætter grænser for kravet om, at national ret skal fortolkes i overensstemmelse med EU-retten.
- 89 Hvad for det andet angår spørgsmålet om, hvorvidt det ændrede direktiv kan påberåbes af en procesdeltager, der repræsenterer en medlemsstat med henblik på i en tvist med en borger at undgå anvendelsen i denne medlemsstat af en bestemmelse, der er i strid med det ændrede direktiv, fremgår det af Domstolens praksis, at såfremt det anerkendes, at en procesdeltager, der repræsenterer en medlemsstat over for en borger, kan påberåbe sig bestemmelserne i et direktiv, som denne medlemsstat ikke har gennemført korrekt i national ret, ville dette gøre det muligt for nævnte medlemsstat at forbedre sin retsstilling ved ikke at efterkomme EU-retten (jf. i denne retning dom af 26.9.1996, Arcaro, C-168/95, EU:C:1996:363, præmis 36 og den deri nævnte retspraksis, samt af 12.12.2013, Portgás, C-425/12, EU:C:2013:829, præmis 24 og 25).
- 90 I den foreliggende sag er den part, som ifølge oplysningerne i anmodningen om præjudiciel afgørelse påberåber sig den manglende forenelighed af kpc's artikel 165, stk. 2, med bestemmelserne i det ændrede direktiv over for en borger, formanden for KRUS, dvs. en offentlig

myndighed, der kan kvalificeres som »procesdeltager, der repræsenterer staten«. Under henvisning til den retspraksis, der er nævnt ovenfor, kan en offentlig myndighed, såsom formanden for KRUS, imidlertid ikke påberåbe sig det ændrede direktiv som sådan over for en borger.

- 91 Henset til omstændighederne i tvisten i hovedsagen er det derfor ikke nødvendigt at undersøge spørgsmålet om, hvorvidt den fordel for den virksomhed, der er udpeget til at varetage befordringspligten i medfør af kpc's artikel 165, stk. 2, hvis det antages, at denne fordel er blevet tildelt i strid med det ændrede direktiv, skal udvides til at omfatte de øvrige postbefordrende virksomheder.
- 92 Henset til det ovenstående skal det andet og det tredje spørgsmål besvares med, at en offentlig myndighed, som anses for at være en procesdeltager, der repræsenterer en medlemsstat, ikke som sådan kan påberåbe sig det ændrede direktiv over for en borger.

Sagsomkostninger

- 93 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

- 1) **Artikel 7, stk. 1, første punktum, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/67/EF af 15. december 1997 om fælles regler for udvikling af Fællesskabets indre marked for posttjenester og forbedring af disse tjenesters kvalitet, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/6/EF af 20. februar 2008, sammenholdt med direktivets artikel 8, skal fortolkes således, at den er til hinder for en national lovgivning, der kun anerkender indleveringen af et procesdokument til et postkontor, der drives af den eneste virksomhed, der er udpeget som befordringspligtig virksomhed, som sidestillet med indgivelsen af et sådant dokument til den berørte ret, og dette uden objektiv begrundelse af hensyn til den offentlige orden eller den offentlige sikkerhed.**
- 2) **En offentlig myndighed, som anses for at være en procesdeltager, der repræsenterer en medlemsstat, kan ikke som sådan påberåbe sig det ændrede direktiv over for en borger.**

Underskrifter

ⁱ – Der er foretaget sproglige rettelser i præmis 35 og 79 samt i domskonklusionens punkt 1).